NOV 4 - 1918

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 2-го падолиста 1918. Ч. 131. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, November 2, 1918. No. 131.

РЕВОЛЮЦІЯ В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

ТУРЕЧЧИНА ПРИЙМИЛА ВСІ УСЛІВЯ АЛІЯНТІВ І ЗАКЛЮЧИЛА РОЗЄМ ОРУЖА.

Гет. Скоропадський вислав українські війска на Холмщину і Підляше.

В Катеринославі 40.000 Німців збунтували ся і вистріляли своїх офіцирів.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НОТА АЛІЯНТІВ З УСЛІВЯМИ РОЗЄМУ Є ВЖЕ В БЕРЛІНІ.

Нота однак доси не є подана до відома загалу.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — **УСЛІВЯ РОЗЄМУ ОРУЖА, УЛОЖЕНІ ҐЕН. ФОШОМ, ПЕРЕСЛАНО ДО БЕРЛІНА У ВІВТОРОК ВЕЧЕРОМ, як се доносить „Фосіше Цайтунг".**

Сер Джордж Кейв, секретар внутрішних справ, заявив в англійськім парляменті, що ще немає урядової вістки про услівя розєму.

Сподівані услівя розему.

ПАРИЖ, 31. жовтня. — Часопись „Ль'Інформасіон", дискутуючи над услівями розему, припускає, що центральним державам поставлено слідуючі услівя:

1. Босфор і Дарданелї мають бути зінтернаціоналїзовані.

2. Обсаджене неприятельських пристаний на Адрійськім мори.

3. Віддане австро-угорської воєнної фльоти.

4. Право уживаня австро-угорських зелїзниць.

5. Опорожнене Альзації і Льотарингії та територій, занятих на сході і на заході.

6. Віддане оружа, амуніції і підводних лодок.

7. Обсаджене кріпостий і мостів здовж ріки Рену, Люксембурґа і Ессен.

8. Обсаджене пристаний Кіль і Гамбурґ.

9. Усунене підводних мін з територіяльних вод.

10. Віддане частини торговельної фльоти яко відшкодоване за потоплені кораблї.

11. Здержане виробу матеріялів для воєнних цілий.

ТУРЕЧЧИНА ПРИЙМИЛА ВСІ УСЛІВЯ АЛІЯНТІВ.

Аліянти заключили розєм оружа.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — **ТУРЕЧЧИНА ПІДДАЛА СЯ. РОЗЄМ ОРУЖА З ТУРЕЧЧИНОЮ ВИЙШОВ НИНІ В ПОЛУДНЕ В ЖИТЄ.**

Між услівями розему містить ся також вільний переїзд для фльоти аліянтів через Дарданелї, як се заявив нині секретар внутр. справ в палаті послів.

Аліянти зажадали також безпроволочного відосланя всіх полонених.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВІДВОРОТ АВСТРІЙЦІВ В ІТАЛІЇ.

Італїйці взяли 50.000 полонених і здобули 300 гармат.

ВАШІНҐТОН, 31. жовтня. — **Італїйські війска, які посунули ся в однім дни 15 миль наперед, дійшли до Понтенель, чотири милї на північний схід від Белюно,** як се доносить бездротний урядовий рапорт італїйського штабу.

Загальне число полонених зросло до 50.000, а число здобутих гармат виносить поверх 300.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИКИ ГРОЗЯТЬ ВИМОРДУВАНЄМ ВСЕЇ БУРЖУАЗІЇ.

Сотки людий утікають з Петроґраду.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — **Большевики заповіли, що день 10. падолиста призначено на загальну „вартоломейську" різню буржуазії і маючих кляс. Ся вістка викликала в Петроґраді великий переполох.**

Телеґрами з Петроґраду до Копенгаґен доносять, що особи, належачі до загрожених кляс, ані трохи не сумнівають ся, що заповіджена різня дійсно відбудеть ся.

По кількасот осіб утікає денно з Петроґраду. Панує загальне переконане, що правительства других держав не будуть всилї запобігти сїй акції большевиків.

В Донщині розстріляно 25.000 осіб.

ЛОНДОН, 30. жовтня. — Підчар диктатури ґен. Краснова, провідника козаків і бувщого члена штабу Керенського, розстріляно в Донщині 25.000 осіб, як се доносить російська бездротна телеґрама, одержана тут нині вечером.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

РЕВОЛЮЦІЯ В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

У Відни і Будапешті проголошено републику.

БЕРНО (Швайцарія), 31. жовтня. — **У ВІДНИ І БУДАПЕШТІ ПРИЙШЛО В СЕРЕДУ ДО ВОРОХОБНІ СЕРЕД ВІЙСК; НАРІД І ВІЙСКО ПРОГОЛОСИЛИ РЕПУБЛИКУ, як се доносять телеґрами з Берліна.**

Берлінська „Фосіще Цайтунг" подала телеґраму з Будапешту, яка доносить, **що товпа дістала ся до військової вязниці і випустила на волю політичних і військових вязнів. Революційні війска обсадили стацію східної зелїзниці і здержали два поїзди з жовнірами, які мали відїхати на боєвий фронт. Сї жовніри получили ся з революціонерами, які мають до свого ужитку велику скільність машинових крісів і амуніції, забрану з арсеналів.**

Віденський кореспондент „Таґебляту" доносить, **що у Відни розпочав ся революційний рух в четвер рано маніфестаціями студентів і робітників. Президент народних зборів повідомив, що народні збори сейчас перебирають адміністрацію у свої руки. Богато офіцирів позривало зі своїх шапок цісарські відзнаки. Державний прапор перед будинком парляменту стягнено на долину.**

Опісля подано до загальної відомости, що народні збори зголили ся на ноту президента Вілсона і ухвалили свою конституцію.

„Ніхто нині не звертає своєї уваги ані на правительство ані на кабінет Лямаша, — доносить дальше кореспондент. — **Кождої хвилї треба надіяти ся уступленя ґр. Андрашія, міністра заграничних справ.**

„Цісар Карло має находити ся в цісарськім замку в Ґеделе (під Будапештом)".

УКРАЇНЦІ ПРОГОЛОСИЛИ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Австрійське правительство приняло до відома рішенє Українських Установчих Зборів.

АМСТЕРДАМ, 27. жовтня. — **Віденські часописи доносять, ЩО АВСТРІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРИНЯВ ДО ВІДОМА РІШЕНЄ УКРАНСЬКИХ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ, ЯКІ ПРОГОЛОСИЛИ УТВОРЕНЄ НЕЗАВИСИМОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ, ЯКА ОБІЙМАЄ ВСІ ЕТНОҐРАФІЧНІ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛЇ МОНАРХІЇ.**

СЕРБИ І ХОРВАТИ ПРОГОЛОШУЮТЬ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Збори ухвалили також злуку з юго-славянською державою.

АМСТЕРДАМ, 30. жовтня. — **На зборах провідників Сербів і Хорватів ухвалено проголосити урядово независимість і злуку всіх хорватсько-сербських земель у спільну юго-славянську державу.**

Хорватське правительство переймило контролю над пристанию Фюме.

ПАРИЖ, 31. жовтня. — **Хорватський парлямент в Загребі ухвалив цілковите відокремлене Хорватії і Слявонії від Угорщини,** як се доносить телеґрама зі Женеви.

Загреб прикрашений народними прапорами. Нарід торжественно сьвяткує ухваленє сеї резолюції.

Військовий командант пристани Фюме повідомив угорське правительство, що з причини браку амуніції не може боронити міста. Він одержав приказ передати адміністрацію міста хорватській народній раді.

Австрійська фльота в пристани Фюме.

ПАРИЖ, 30. жовтня. — Австрійську фльоту зґромаджено з великим поспіхом у Фюме, як се доносить телеґрама з Риму з дня 27. с. м.

В Полї позістало лише кілька кораблїв; з пристани Каттаро всі кораблї відїхали. Кажуть, що нагромадженє воєнних кораблїв у Фюме зістало переведене на домаганє Угорщини.

УРЯДОВЕ ПРОГОЛОШЕНЄ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Нове правительство обіймило вже під свою контролю цілу Чехію.

АМСТЕРДАМ, 30. жовтня. — Віденський „Таґеблят" доносить, що в Празї, столиці Чехії, відбуло ся **урядове проголошене чесько-словацької держави.** Чехи обіймили контролю також над німецькою частию Чехії.

Праська залога перейшла на сторону чеського правительства.

КОПЕНГАҐЕН, 30. жовтня. — Чеський народний комітет переймив в понеділок власть місцевого правительства в Празї, столиці Чехії, що було послідним кроком успішного переведеня революції, як се доносить телеґрама з Берліна до „Національ Тіденде".

З державних будинків зірвано австрійські державні вивіски і подерто цісарські проклямації. Урядники міста зложили присягу вірности новому правительству.

В понеділок вечером командант праської залоги і його штаб віддали всї зоружені сили до приказів чеського народного комітету.

Прешбурґ столицею Словаччини.

ПАРИЖ, 30. жовтня. — Чесько-словацьке правительство ухвалило зробити місто Прешбурґ столицею Словаччини, як се доносять нинїшні вісти.

Прешбурґ лежить на північнім березї ріки Дунаю, 34 миль на полудневий схід від Відня. Прешбурґ є одним з накрасших міст Угорщини. В катедрі св. Мартина в Прешбурґу відбувала ся через сотки літ коронація угорських королів. Місто числило в 1900 р. 61.537 мешканців. Недавно була вістка, що чесько-словацька рада змінили назву того місто на Вілсонвіл в честь президента Вілсона.

Ґр. Андраші веде переговори з чесько-словацьким правительством.

БАЗИЛЄЯ, 30. жовтня. — Ґр. Андраші, австро-угорський міністер загр. справ, розпочав дипльоматичні переговори з членами чесько-словацького правительства в Парижи, як се доносять „Народні Лісти".

Др. Крамарж президентом чесько-словацької републики.

АМСТЕРДАМ, 31 жовтня. — Доносять, **що др. Карло Крамарж буде іменований президентом, а проф. Масарик міністром заграничних справ чесько-словацької републики.**

Нове правительство удасть ся до Праги, скоро лише розєм оружа з Австрією буде заключений.

Получене між Будапештом і Віднем перерване.

ПАРИЖ, 31. жовтня. — **Получене між Загребом і Фюме а Віднем і Будапештом зовсім перерване.**

Чесько-словацькі війска перервали зелїзниче получене між Берліном і Віднем коло Боденбаху. Німецькі поїзди доходять лише до стації Шпандав, як се доносить телеґрама з Ціріху.

(Продовжене на сторонї 5-тій).

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА МАЮТЬ ОБСАДИТИ ХОЛМЩИНУ І ПІДЛЯШЕ.

Три українські дивізії маширують в напрямі польської границї.

ПАРИЖ, 30. жовтня. — **УКРАЇНСЬКИЙ ГЕТЬМАН, ҐЕН. СКОРОПАДСЬКИЙ, ВИСЛАВ ТРИ УКРАЇНСЬКІ ДИВІЗІЇ В НАПРЯМІ ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ, ЩОБИ ОБСАДИТИ ЗЕМЛЇ ХОЛМЩИНИ І ПІДЛЯША, які признано в берестейськім договорі Україні зі шкодою (?!) для Польщі,** як се доносить телеґрама з Ціріху до часописи „Журналь де Дебат".

Українцї мають намір розпочати наступ на Польщу (треба розуміти Холмщину і Підляше, які є землями українськими, а які хотіли би загарбати Поляки. — Від Ред.), **скоро лише німецькі і австрійські війска їх опорожнять.**

Німецькі власти, як се доносить дальше телеґрама, **підпирають ґен. Скоропадського. Богато німецьких жовнірів пристало до українських дивізій, відосланих в напрямі границї Польщі.**

40.000 НІМЕЦЬКОГО ВІЙСКА НА УКРАЇНІ ЗБУНТУВАЛО СЯ.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — **Німецькі війска в західній Росії піднесли бунт.**

Нинїшна телеґрама зі Стокгольму доносить, що 40.000 німецьких жовнірів в Катеринославі (над Дніпром, Україна) вистріляли своїх офіцирів і розпочали похід на Харків, несучи червоні прапори. Революційний рух серед німецьких війск в західній Росії (на Україні) змагаєть ся щораз більше.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Згідно з § 56 і 58 статута У. Н. Союза повідомляєть ся всіх Головних Урядників У. Н. Союза, що

РІЧНЕ ЗАСІДАНЄ
ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

— відбудеть ся —

ДНЯ 11. ПАДОЛИСТА Б. Р.

у власнім домі У. Н. Союза під ч. 83 Ґренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

На се засіданє обовязані явити ся всі головні урядники У. Н. Союза.

ПОРЯДОК ЗАСІДАНЯ.

Дня 11. падолиста, точно о годині 9, рано, відправить місцевий парох, о. А. Улицький, в українській гр.-кат. церкві на розі ул. Сусекс і Ґрін Службу Божу і панахиду за померших членів У. Н. Союза, а по богослуженю всі присутні урядники удадуть ся до дому У. Н. Союза, де відбудеть ся засіданє з слідуючим порядком:

Отворенє засіданя головним предсїдателем.
Звіт головного предсїдателя.
Звіт головного містопредсїдателя.
Звіт головної містопредсїдательки.
Звіт головного рекордового секретаря.
Звіт головного фінансового секретаря.
Звіт головного касієра.
Звіт головного опікуна У. М. Союза.
Звіт завідателя „Свободи".
Звіт редактора „Свободи".
Звіт контрольної комісії.
Дискусія над всїми повисшими звітами головних урядників У. Н. Союза.
Внесеня і ухвали.

Всї головні урядники У. Н. Союза мають явити ся на час в означеній висше порі і в назначенім місци.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 1. падолиста 1918.

К. Кирчів, гол. предс. У. Н. С.,
Ст. Милянович, гол. рек. секр. У. Н. С.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		**в Злучених Державах:**	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		**В місті Jersey City і за границю:**	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакция не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

Вибори конґресменів і сенаторів у Злучених Державах в сей второк, дня 5. падолиста (елекшен дей).

Обовязком всїх Українців горожан є **підперти тільки демократичних кандидатів,** а в той спосіб підперти поступову і дійсно демократичну політику президента Вілсона в Злучених Державах і заграницею.

Президент Вілсон є за поступовими і радикальними реформами в Злучених Державах і в Европі.

Президент Вілсон хоче, аби всі народи мали свободу, а щоби та свобода була дійсно народна, він домагаєть ся, аби серед них запанувало народне право, аби було народовластє.

В тій політиці президент Вілсон мусить мати підперте конґресу у Вашінґтоні, то є палати послів і сенату, а в політиці заграничній специяльно — сенату, бо сенат має приняти і затвердити договори Злучених Держав з другими державами.

Реакційні і заскорузлі політики з републиканської партії вже тепер зачинають ставити колоди президентови Вілсонови в його поступовій політиці для добра і волї всїх народів, а що то доперва було би, як би вони осягнули більшість в конґресі.

Тому нарід американський повинен вибрати до конґресу більшість демократичну і в той спосіб заявитись за поступом президента, а проти реакції (назадництва) републиканської партії.

Ми певні, що Українці горожани в сей второк всї як один голосувати-муть тільки на демократичних кандидатів і своїми балотами покажуть, що Українці є за побідою демократизму над реакцією та за волею всїх народів, а між ними і українського.

КУДИ УКРАЇНЦЯМ ДОРОГА?

Польські шляхотські партії, а таксамо вшехпольська партія (якої політику „Народна Воля" називає демократичною) не то що не зрікли ся ще своїх диких претенсій до країв західної України, Білоруси і Литви, але розводять тепер сильну аґітацію в Америці і в державах аліянтів, аби ті краї були влучені до польського королївства.

Небезпека є велика, особливо коли Українці не станутъ разом і згідно до оборони загрожених країв.

Як є небезпека для нашої вітчини, то не пора на партійні спори і ріжниці, але час станути разом, одним муром, проти замаху на наш нарід і його будучність.

Українці у Львові поєднались для оборони своїх загрожених країв; пора би вже тесаме зробити й американським Українцям. Не бігати одинцем, не шукати ріжних стежок, а вийти на шлях української, народної, демократичної політики і праці та боротьби.

В боротьбі проти польського замаху повинні собі подати руки ті, на котрих той замах вимірений, — отже: Українці, Білорусини і Литовці.

Їх обовязком є заложити оборонну лїґу.

Позатим для Українців з усїх українських країв є тільки одна дорога: до Києва.

Галицькі Українці мають свою столицю Львів, але вони хотять, аби і їх головною столицею був Київ.

Буковинські Українці мають Чернівці, але вони також хотять належати до Києва.

Також і угорські Українці хотять належати до Києва.

В поодиноких українських краях можуть бути сойми, але парлямент буде в Києві, в столиці української републики.

Однак український нарід, перед котрим є велика будучність і розвиток на схід і на полудне, мусить мати отвертий шлях на Сибір і на Кавказ, де вже є міліони українського народу. Український нарід не може відлучитись від тих безмежних просторів тїсними границями.

Длятого цїлию української політики мусить бути також федерація з Московщиною, Білорусию, Кавказом і Сибірию.

Могучість сеї федерації буде рівночасно запорукою могучости і добробуту України.

Кінчимо стверджуючи, що українська політика в теперішну пору повинна іти по такій лінїї:

1. Оборона західної України, Значить: Галичини, північної Буковини, угорської України, Холмщини і Полїся перед польськими замахами.

2. Для спільної оборони подати руку Литовцям і Білорусинам.

3. Злука всїх українських земель з київською Україною.

4. Стремлїне до федеральної спілки України з Московщиною, Білорусию, Кавказом і Сибірию.

В сій політиці не повинно бути між Українцями ріжниць і всї повинні подати собі руки для одної великої і спільної справи цїлого нашого народу.

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА?

Як нема, то кождий сьвідомий Українець повинен постарати ся, щоб заснувати його.

До заснованя нового відділу У. Н. Союза потреба на початку не меньше як 6 нових членів.

По близші інформації в справі заснованя нового відділу треба зголошуватись листовно на адресу головного рекордового секретаря У. Н. Союза.

S. MILANOWYCZ
P. O. Box 76. Jersey City, N. J.

НА ПОМІЧ У. Н. РАДІ В ПАРИЖИ.

На наш поклик, щоби Українці в Злучених Державах вписували ся в члени париської Української Національної Ради, аби в теперішну хвилю перед мировими переговорами в Европі дати їй в той спосіб матеріяльну поміч, перші відізвали ся отсї наші земляки, які вплатили свої однорічні вкладки:

1. **Дмитро Капітула,** з МкАду, Па. $20.00
2. **Андрій Савка,** з Джерзи Сіти, Н. Дж. 5.00
3. **Осип Стеткевич,** з Джерзи Сіти, Н. Дж. 5.00
4. **Микола Д. Величко,** з Ню Йорку, Н. Й. 5.00
5. **Богдан Дуткевич,** з Ню Йорку, Н. Й. 5.00
6. **Володимир Б. Лотоцький,** з Ню Йорку, Н. Й. 5.00
7. **о. Іван Велигорський,** з Ґренвіл, Н. Й. 5.00
8. **Ігнатій Чорняк,** з Вотербері, Конн. 5.00

Пан Чорняк, з вкладкою прислав отсей лист до нашої Редакції:

Waterbury, Conn., Oct. 29, 1918.

Хвальна Редакціє:

Статя в нинїшнім числї часописи „Свобода" п. з. **„За свободу Галичини, Буковини і угорської України"** зробила на мене велике вражінє. Я дуже вдоволений, що Галичина не буде належати до Австрії анї до Польщі, тільки до України.

Також припала менї до серця статя про **Українську Національну Раду в Парижи** і Ваш поклик, щоби їй помогти матеріяльно через вступлене в її члени, бо вона не має фондів, а потребує на представництво в державах аліянтів (Анґлії, Франції і Італії). Тому я, Ігнатій Чорняк, з Галичини, з Березовиці Великої, тернопільського повіта, радо посилаю однорічну вкладку до У. Н. Ради в Парижи і желаю їй як найлїпших успіхів. Щасть нам Боже!

А Ви, панове, яко провідники народу, пильнуйте тепер добре народної справи; а щоби більше помогти нашій Раді в Парижи, пишіть про се в кождім числї „Свободи" та заохочуйте наших людий, щоби як найбільше вступали в члени Ради в Парижи і в той спосіб дали їй потрібну матеріяльну поміч. Вона є заграницею на чужині, то хто-ж їй дасть, як ми відмовимо?

З поважанем
Ігнатій Чорняк.

*

Звертаємо увагу наших земляків в Злучених Державах, що Українська Національна Рада має дійсно великі потреби в теперішну хвилю. Проф. Савченко написав і власне щойно недавно (в липни) видав в Парижи у французькій мові книжку про українську справу, а крім того Рада мусить підпомогати бідних українських еміґрантів в Парижи і в инших містах Франції, котрі живуть без цента. Які гроші вони мають, то тільки зі своїх скупих вкладок. Американським Українцям, котрих є сотки тисяч, лекше дати грошеву поміч париській Раді. Коли тут вступить богато наших земляків в члени У. Н. Ради в Парижи, то гроші з американських вкладок вона зможе вже обернути на самі видавництва і на політичну репрезентацію. Тож не отягаймо ся з тою помочию, яка принесе честь американським **Українцям і Українкам.**

Пригадуємо, що річна вкладка **для почесних членів 20 долярів, а для звичайних членів 5 долярів.**

Адмінїстрація „Свободи" приняла на себе обовязок занятись пересилкою вкладок до Парижа та оголошенєм виказу американських членів. Крім того кождий член дістане посьвідку від У. Н. Ради в Парижи.

Гроші прислані сейчас будуть мати для У. Н. Ради в Парижи велику вартість, бо теперішна її діяльність вимагає великих видатків.

КНИЖКА ПРОФ. Ф. САВЧЕНКА.

Проф. Федір Савченко, голова Української Національної Ради в Парижи, написав книжку п. з. **„Україна і українське питанє"** у французькій мові (заголовок книжки **L'Ukraine et la Question Ukrainienne**), яка появила ся друком в Парижи накладом тамошнього „Французько-українського Наукового Кружка".

Проф. Савченко прислав два примірники своєї книжки до нашої редакції. Зміст сеї книжки подаємо в окремій новинці на 6-тій стороні нинїшного числа „Свободи".

Зазначимо, що професор Федір Савченко є родом з України; давнїйше викладав на унїверситетї в Римі, а перенїсши ся до французької столиці, обняв там становище професора висшої промислово-торговельної школи. Він щирою душею віддав ся в теперішну хвилю українській народній справі, а з уваги, що доси в Парижи не було ніодного з діячів з галицької України, він яко голова У. Н. Ради в Парижи тепер специяльно заняв ся долею нашої Галичини, Буковини й угорської України, аби їх оборонити перед замахами польських полїтиків, які по всїх европейських державах мають свої політичні комітети.

„Французько-український Науковий Кружок", який видав сю цїнну і важну в теперішну пору працю проф. Ф. Савченка, се той, про який у відозві до американських Українців було сказано, що він оснований щойно рік тому назад, та що сей Кружок дав власне почин — за порадою французьких послів — до утвореня Української Національної Ради в Парижи.

Коли американські Українці хотять помогти сій малій, а щирій і діяльній громаді наших земляків в Парижи, то найкрасше се зроблять, як громадно вступлять в найблизших днях в члени париської У. Н. Ради.

ЗА РЕПУБЛИКАНСЬКУ ЕВРОПУ.

Сто літ минуло, як французький цїсар Наполеон Бонапарте заповів, що за сто літ Европа буде або козацькою або републиканською. Під словом „козацькою" він розумів — невільною, під нагайкою російського царя, а під словом „републиканською" розумів, що всї держави в Европі будуть мати републиканський державний устрій.

Перше пророцтво Наполеона відпало. Европа вже не буде козацькою в російсько-царськім значіню.

Але чи буде републиканською?

Доси годі сказати. Війна принесла републиканський лад тільки народам давної Росії, окрім Польщі. В инших державах остають ся ще цїсарства, королївства, князївства. Цїсарі, королї і князї сидять ще на престолах як за давних, добрих (для королїв) часів, окружені шляхтою, яка знова, іменована тими пануючими, сидить собі в палатах „панів" (в старій Австрії виразно було сказано, що то палата **„панів",** аби люди знали, що то не хтонебудь там сидить); в палатах „маґнатів" (як се було на Угорщині; тепер неодному з тих „маґнатів" буде вітер курити по кишенях, але можуть потїшитись, що їх товаришам з палати „панів" панство боком вилїзе); в союзних радах, як наприклад в Німеччині, куди 22 „найяснїйших" висилало своїх „представників", радити над „добром народу", і т. д. і т. д.

Варта би вже викурити тих пануючих (або „рулерів", як каже Анґлієць), разом з їх золотими престолами, разом з палатами „панів", „маґнатів" і тим подібних делїкатесів. Але старій Европі так тяжко відмолоднути, так тяжко стати вже раз дійсно народною, що й операція з тою королївсько-шлахотською засніділостию іде дуже повільно і тяжко.

Серед деяких народів в старій Европі нема ще того здорового духа, аби змести всї престоли, всї титули, привилеї, панства, маґнатства і т. д.

Однак сей дух може повстати дуже скоро і запанувати в цілій Европі. Тоді сповнить ся друга часть заповіди Наполеона; народи відродять ся, заживуть житем новим, вольним і цїла стара Европа відмолодниє.

Вся демократія Европи буде за сим здоровим зворотом, а підіпре її демократія Злучених Держав. Як буде сталева стійність, то народне право виграє; всї держави в Европі станутъ републиками; злучать ся в лїґу і забезпечать тривкий мир і красшу долю цїлому людству.

ХОЛМЩИНА.

Кілька днів острого спротиву і опозиції Поляків вистарчили, аби збити з пантелику австрійське правительство, яке є заскоре у своїх бажанях означити нові границї сусїдних держав.

Великий рух польських домагань щодо Холмщини був передтим (1912) звернений проти Росії. Нині є намір вказати Полякам, що Австрія не має висшого мотиву; з нею ми можемо балакати для балаканки, але чи се на щось придасть ся? Чи теперішний час не є дорогий?

Отсе причина, чому Австрія так скоро уступила і чому вона згодила ся на ревізію мира з Україною, відносно холмської провінції.

Нова комісія, зложена з Українців і централїстів, буде в присутности Поляків дискутувати точки непорозуміня і означить етноґрафічні границї Холмщини. Але який буде з того результат? Ми останемо терпеливими і уважними сьвідками, якими ми все були. А тимчасом, пригадавши собі минувшину, далеку і близку, Холмщини, її історію, її культуру і житє, ми віримо в принцип права народів рішати про себе.

Холмщина протягом століть часто зміняла свої границї та імя. Полуднева часть звала ся в старині Червенськими Городами, після подібної назви головного міста. Від XII. століття край приняв назву князївства Холмщини; в пізнїйших часах він творив часть люблинської ґубернії.

Північна часть звала ся Дорогичин, після імени її столиці; в новійших часах її влучено до сідлецької ґубернії.

Над берегами Буга в дуже старих часах жили Дулїби, одно з українських племен.

Через якийсь час сей край був під пановашем Аварів, кочівничої раси з Азії; але в X. столїтю пановане перейшло в руки Поляків.

Вже тоді в Києві, над Дніпром, істнувала сильна українська держава. В 981 роцї князь Володимир Великий (задля гнету, практикованого дикими азійськими племенами) рушив походом проти Польщі, здобув Перемишль, Червень та инші міста. Тоді Холмщину прилучено до великого князївства київського.

Але Польща не хотїла зречи ся Червенських Городів. По смерти Володимира Великого князь Болеслав відібрав їх в 1018 роцї. Аж в 1031 роцї київський князь Ярослав Мудрий знова злучив сей край з київською державою.

В XII. столїтю сила Києва упала і надбугські краї злучено з Волинию і князївством Володимирським. Найвизначнїйшими волинськими князями були: Володимирко (1124—1153), його син Ярослав (1153—1187), Роман (1188—1205) і його син Данило (1205—1264).

Останний, князь Данило, зробив Холм столицею свого великого королївства, яке тягнуло ся від ріки Сяну (Галичина) до Дніпра і від Припеті до Чорного моря.

Але ся столиця не довго істнувала. В 1255 роцї огонь знищив місто. Відтак облягали його Татари і знищили передмістя.

По смерти Данила панував його син Шварно (1264—1269), який був через якийсь час володарем Литви, яко вислїд його женитьби з литовською княжною.

Князь Лев (1269—1301), третий син Данила, оженив ся з угорською княжною (його столицею був Львів). Він провадив війну з Литовцями, війну, яка покінчила ся миром „на довгі роки". Лев старав ся виповнити наміри Романа і Данила. Він двічи облягав Люблин, здобув його в 1290 роцї і установив там свою залогу.

Син Льва Юрій (1301—1308) перенїс столицю до Володимира на Волині. Підчас його пановання в 1302 роцї Поляки відібрали Люблин. За Льва II., сина Юрія (1308—1323), литовський князь Ґедемін здобув в 1320 роцї Дорогичин. Останний князь з роду Романа, Юрій II. Болеслав (1323—1340), старав ся при помочи Татар відібрати Люблин, але безуспішно.

В тім часї литовські князї почали забирати під свою державу розбиті українські провінції. Вони в дїйсности не заводили жадних змін в місцевім житю; противно, вони самі принимали мову, звичаї і культуру Українців. Мова, зложена з української і білоруської, стала урядовою мовою. Грецько-православна віра стала пануючою вірою.

Відносини між двома сусїдними державами були такі приязні, що волинько-галицькі бояри запросили в 1340 роцї князя Любарта литовського правити ними. Але тоді було ще дві держави, з яких кожда хотїла привластити собі права до українських держав. Се були Польща і Угорщина. Вибухла страшна війна, яка безперервно тривала 50 лїт. Раз одна, раз друга сторона брала верх. Виграли війну і запанували князь Любарт литовський та його наслїдник Юрій Наримунтович (1352—1377); відтак запанувала через 10 лїт Угорщина, а вкінци Польща в 1387 роцї загорнула Холмщину. Дорогичин прилучено до Польщі в 1569 роцї.

Така є політична історія Холмщини. Але через весь той час релїґійне питанє грало незвичайну ролю, яка не є знана в наших часах. Се питанє було тїсно звязане з національним питанєм, і майже всюди в сїм краю, про який ми говоримо, національність сеї чи тої особи клясифікуєть ся після релїґійного віруваня.

З тої причини протягом першої половини XV. столїтя делеґати української церкви, головою котрої був тоді київський митрополит Ізидор, відїхали взяти участь у Фльорентійській Раді, де митрополит підписав злуку церков, так звану „Унію Фльорентійську". Ізидор був іменований кардиналом, але не одержав санкції московського князя.

В 1595 роцї инша делеґація, зложена з Іпатія Потія, епископа володимирського, і Кирила Терлецького, епископа луцького, відїхала до Риму пропонувати церковну злуку. Папа Климентій VIII. приняв їх з радостию і на памятку сеї важної хвилї казав зробити медаль, на якій було написано: „Ruthenis receptis". На нарадах у Берестю, 1596 року, остаточно проголошено злуку українсько-білоруської церкви з римською.

Злука здобула собі велике число прихильників, з виїмком козаків, які зєдинили ся кругом православного духовенства. Страшні боротьби, спричинені релїґійними полємиками, покінчили ся страшними козацькими війнами.

Через довший час в Холмщині істнували українські школи, приділені до церков або до монастирів. Так приміром в 1550 роцї при церкві Пресв. Тройцї в Красноставі була українська школа. В Холмі, в 1583 роцї, українська школа находила ся в монастири.

Епископ Методій Терлецький (1630—1649), вивчений в римських школах, одержав в 1643 роцї від папи Урбана XIII. дозвіл оснувати в Холмі українську академію.

Але римсько-католицьке духовенство противило ся тому. Можна було оснувати в Холмі лише василїянську колєґію. Сей факт вказує, що вже діяльність грецько-католицького духовенства не мала апробати польських сьвящеників і товариств, які на кождім місци старали ся шкодити унїятській церкві; в церквах, в школах і в публичнім житю. Поляки уважали унію грізною небезпекою в такім степени, що на кождім кроцї помагали православію, аби лише шкодити унїятській церкві.

Під польським пановашем (1387—1772) край поділено в той спосіб: 1) повіти Холм, Красностав і Грубешів творили Холмщину, яка була провінцією Руси (України); 2) повіт Городно творив часть Белзької землї; 3) повіти Дорогичин і Мельник належали до Підляша; 4) околиці Надбужа, кругом Берестя, належали до Литви яко часть Берестейської землї.

Польща держала Холмщину до 1772 року. Підчас першого подїлу Польщі (1772) полуднева часть Холмщини пійшла під Австрію; підчас третого подїлу, в 1795 роцї, австрійські границї простягали ся аж до Буга, так що цїла теперішна Холмщина була в руках Австрії.

Віденський мир з 1809 року прилучив Холмщину до великого князївства варшавського, яке в 1815 роцї прилучено до Росії. Російське правительство уважало Холмщину за російську і старало ся зреорганізувати унїятську церкву, щоби в той спосіб усунути польські впливи.

Поляки знова уважали Холмщину за польський край і уживали всїх способів в польонїзації українського населеня. Але Русини були сильнїйші. Від 1864 до 1875 року заведено богато змін, аби зрусифікувати унїятську церкву. Духовний семинар в Холмі зреорґанізовано, василїянські монастирі замкнено, а школи піддано під нагляд правительства. Вкінци, вчасти під натиском російського правительства, унїятська діецезія в Холмщині офіціяльно перейшла на православє, в 1875 роцї.

Факт є, що Холмщина далеко в старину була краєм, де спротив не є пустим словом. Були часи, коли нарід сього краю за жадну цїну не хотїв відречи ся „старої віри", жив, не хрестячи своїх дїтий, не вінчаючись перед попом, без сповіди і без похоронних церемоній для небіщиків. Нова православна церква оставала порожною через кілька лїт. Правительственна статистика виказує 200.000 „упертих", які не хотїли приняти православя.

В тім власне часї Поляки при помочи релїґії війшли в порозумінє з сим невдоволеним населенєм. Латинське духовенство заопікувало ся сими опущеними відступниками, тайно задоволяючи їх релїґійні потреби, і використовували їх впливи для дальшої їх польонізації. Успіхи були надсподївані. В 1905 роцї, коли проголошено свободу зміни релїґійного віруваня, на католицький обряд, так дорогий для Польщі, перейшло нараз 120.000 давних відступників.

В 1912 роцї Холмщина одержала слїдуючі границї, зачеркнені думою: на сходї і півночи ріка Буг, яка дїлила Холмщину від Волинї і Городна; на заходї ґубернії сїдлецька і люблинська; на полудни Галичина.

Ся ґубернія занимала слїдуючі повіти: Білгорай, Томашів, Замостє, Грубешів, Холм, Володава, Біла і Константинів.

Склад населеня такий:

православних	327.322	36.5%
римо-католиків	404.633	45.1%
Жидів	135.238	15.1%
протестантів і инших	29.123	3.3%
	896.316	

Урядова статистика російського правительства не позволяє на істнованє греко-католиків (унїятів). Але по правдї більшість населеня є дальше такою, якою була 150 лїт тому; се лише треба завдячити силї, яка давала їм до вибору римо-католицизм і православє.

Точка погляду після національности не є меньше переконуючою. Статистика виказує:

Українців і Москалів	463.902	51.7%
Поляків	268.053	29.9%
Жидів	135.238	15.1%
Німців	29.123	3.3%
	896.316	

В одній сумі є включені і Українці і Москалї, підчас коли лише служба і духовенство (3%) є московське, а населенє українське.

Польські статистики Е. Чиньский (1909) і М. Шерер (1915) числять Українців на сїй території на 426.000. Вони зачисляють тут всїх Українців латинського обряду до Поляків.

Статистика російської парляментарної комісії в 1910 роцї, перед влученєм Холмщини до російської України (1912), на яку треба покладати велике довірє, виказує слїдуючі цифри:

Українцї	60%
Поляки	20%
Жиди	14%
Німцї	4%
Москалї	2%

Українцї є в більшости у східних повітах, над Бугом; на заходї, близко польської границї, є села з польським або мішаним населенєм. Українська середна кляса начисляє 3% до 4% населеня. В професії, як також в більшости православного духовенства, український елємент перевисшає.

Від 1912 року, під впливом нового українського руху, там основано кілька наукових товариств („Просьвіти" в Сїдлци і Грубешові, економічно-просьвітне товариство Шевченка в Кобилянах, недалеко Берестя, і т. д.), бібліотек, позичкових кас. Висші кляси Холму хотїли мати свою власну ґазету, але відмовлено на се дозволу.

Тепер що стало ся з тих ріжних манїфестацій відновлених патріотичних заходів? Історія може нам вказати, що в сїм знищенім і пригнобленім мілїтарною автократією краю жевріє тайно огонь революції. Старинна Холмщина, спльондрована і знищена німецькими арміями, з більшою або меньшою терпеливою мовчанкою очікує години, коли вона зможе показати, що вона остала ся вірною своїй минувшинї. Холм, який, після віродостойних сьвідків, є в дїйсности ненарушений, може бачити нинї переходячі німецькі війска. Але завтра?

Федір Савченко,
бувший головний професор на унїверситетї в Римі, а тепер професор висшої торговельно-промислової школи в Парижи.

(L'Ukraine et la Question Ukrainienne).

MORE DEATHS FROM INFLUENZA

Numbet of Cases Fewer Except for Pneumonia — Schools to Remain Open.

	New Cases Influenza	New Cases Pneumonia	Deaths. Influenza	Deaths. Pneumonia
Manhattan	1,015	276	168	185
Bronx	508	77	52	47
Brooklyn	1,605	202	142	148
Queens	568	84	35	21
Richmond	284	6	11	7
Total	4,875	645	408	358

According to the reports reaching the Health Department for the twenty four hours ended at 10 a. m. this morning, influenza cases have decreased by fifty five deaths over yesterday. Pneumonia cases reported show an increase of fifty seven, an increase of forty five deaths over yesterday. The total deaths from influenza and pneumonia reached the highest mark during the past twenty four hours since the diseases become epidemic, the death total to day being 766.

Yesterday the deaths numbered 696.

ДОПИСИ.

З ST. JOSEPH, MO.

Непрошений опікун.

В числї 122-гім „Свободи" (з 12. жовтня б. р.) була поміщена написана мною допись п. з. „Дещо про наше житє в Ст. Джозеф". Вступом до сеї дописи були отсї слова: „Дуже сумно би було, як би хто з наших сьвідомійших Українців загостив до нас та подивив ся на наші поступки і житє наших галицьких Українців — в тій місцевости, котра має таке гарне назвиско".

Небавком після надрукованя сеї дописи я дістав ось-таке письмо:

Шановний Товаришу

Стефан Юркевич

Я Василь Гах походжу з громади української St. Joe. знаю добре обставини нашого робітництва у Вашій місцевости.

Ви пишете Товаришу що 'коби хто пригостив і сьвідомих людей до Вашої громади і зорганізував Ваших громагянь.

Товаришу це дуже лигенький спосіб коли би Ви хотіли зі мною познакомитись яби сему дуже зарадив. Я переписуюся з добродієм М. Січинським і просив бим его або д. Циглинського оши би могли приіхати і зорганізувати і дати кільканацять відчитів наукових. Недумайте Товаришу що я може Вас на зле раджу може і Ви д. Січинського нелюбите бо з числа бачите пашквілі в часописи „Свобода" проти нашого Великого заслуженого молодого чоловіка котрий вже за писаний в Історіі нашого народа не вірти тов всьо брехня що она пише про д. Січинського. д. Мирослав Січинський есть щирий робітник для свого народу щиро працює єму нелижить на серцю така дурна політика якою „Свобода" хвалить ся.

Памятайте що тота „Свобода" неслужить для членів У. Н. Союза котрі наню кервавицю дають али служить для кліки яка есть витворена в Союзі само звавча (Укр. Рада.) чи зрада то самі попи котрі молили ся за австрийского цісаря та за кайзера.

Я рівночасно есть членом Укр. Нар. Союза і невиступю хотя пред. п. Кирчів писав домене лист котрий колись буде придставлений на конвенціі Я секретаром 146 відділу великого який числить 110 членів ми вже протестували против тих панів а коли нас нема кому поперти.

Я довго розводитись не буду прошу овід пис а опісля Вам дещо напишу про теперішні події між дітройскими Українцями.

Здоровлю Вас.

Зістаюсь з пов. Василь Ґах.

Моя совість веліла менї подати лист п. Василя Ґаха до публичного відома; тасама совість приневолює мене відповісти сему непрошеному опікунови отсими словами:

Пане Ґах! Я Вас до нашої громади не просив, бо нам таких народних робітників як Ви не треба; Наші громадяни мають уже зорганізоване товариство і без Вашого організаторства обійдуть ся.

Познакомити ся зі мною можете, коли маєте охоту викинути з кишені кільканайцять долярів, але Ваше знакомство зі мною анї Вам, анї Вашим учителям і прихильникам нічого не поможе. Ми Вашу науку і Вашу полїтику осуджуємо та відвертаємось від неї з відразою.

Протестувати проти головних урядників У. Н. Союза Вам вільно, але ми під Вашим протестом не підпишемось, бо не бачимо ніякої до того потреби. Урядників У. Н. Союза вибрав загал і видно, що вони були того достойні. Ми солїдаризуємо ся з нашим загалом і тому не потребуємо від Вас ніяких підпор — бо ми всі стоїмо просто, як дубчаки.

Чи до Української Ради, яку Ви називаєте злобно „зрадою", належать самі попи, чи також хлопи — се справа членів тої Ради. Кождому вільно належати до такого товариства, яке йому до вподоби. Ми уважаємо Українську Раду за народне представництво, котре стоїть під синьо-жовтим (а не червоним!) прапором і працює для добра всього українського народу. Нїхто не може доказати, що Українська Рада зраджує в якийнебудь спосіб інтереси робітничого люду і тому сьвідомі Українці не мають розумної причини проти неї виступати. Се можуть робити лише народні киринники, яких ми однодушно осуджуємо.

Ваших соціялїстичних відчитів ми тут не потребуємо, бо знаємо, яку деморалїзацію при помочи тих своїх відчитів ви ширите по инших українських громадах в Америцї.

З тих численних блудів, які Ви поробили у Вашім до мене листї, показуєть ся, що з Вас був би дуже кепський учитель... Не може вчити другого той, хто сам нїчого не знає.

Свою коротеньку відповідь п. Ґахови, членови У. Н. Союза, закінчую отсею народною приповідкою: „Погана та птиця, що своє гнїздо каляє".

Стефан Юркевич.

---o---

З MT. CARMEL, PA.

Чи так годить ся робити?

Як по всіх стейтах Злучених Держав бушує епідемія, так звана еспанська інфлюенца, так і наше місто, Мт. Кармель, і околицю досягнула і ширить ся в застрашаючий спосіб; одним словом сказати: смерть має своє жниво. Трупів не ховають публично, анї дзвонів не чути; мерців не вільно виставляти на публичний вид. Школи, церкви, театри і салони позамикані. В майнах дуже слабо робота йде, бо половина робітників не робить.

У нашій українській парохії не так много ще жертв було тої епідемії, лиш дві, і то один молодий парубок майже в розцьвіті житя, а другий вже старший парохіянин, бл. п. Іван Мудрий, член братства св. Димитрія, відділ 2-гий У. Н. Союза. Осиротив шестеро дрібних діточок, вдову і троє старших дітий по першім мужу (бо він був другим мужем вдови), котрі він виховав.

Бл. п. Іван Мудрий був добрим парохіянином і добрим платником на церкву, хоть не було звідки, бо довший час не робив (майже шість літ) через слабість, але з його хати ніколи не вийшли колектори з голими руками. Длятого, що небіщик був добрим парохіянином і любив свою церкву, до котрої так пильно ходив, хоть і не міг в слабости, тож треба було і похоронити його по християнськи. Вдова так і хотіла зробити, хоть знала, що не вільно такі церемонії відправляти як передше, коли церкви були повідчиняні, але хотіла, щоб хоть на цвинтари сьвященик панахиду відправив тай гріб запечатав, і післала мене, свого зятя С. Козяря, до о. Волощука, монткармельського пароха, той погріб поєднати. Але о. Волощук собі запросив $50.00, і то зараз гроші на руки, бо з хати не рушить ся, бо у него такий звичай: гроші на руку; чека не возьме до банку від братства, хоть знає, що братства лиш чеками виплачують. Таке вже трафляло ся в братствах, що мусїли іти до банку чек кешувати і гроші принести і аж так пійшов до гавзу по тіло. У него ні парохіянин жаден віри не має, анї жадне братство. Він нібито похвалив небіщика, що то був добрий чоловік, богомольний, старший і добрий парохіянин, тож йому треба красний похорон, і треба мати Служби Божі за него. Я йому кажу, що він не може красного погребу відправити, бо церква преціньь замкнена, а у гавзі панахиду також не буде мати, бо заборонено. Питаю ся, скільки жадає за то, що лиш на цвинтари панахиду відспіває і гріб запечатає. Він знову зажадав $50.00 і каже, що він мусить три Служби Божі відправити, як церква буде відчинена. Я йому знову кажу, що він дістане на Служби Божі в той час, як церква буде відчинена, а тепер нехай собі рахує за теперішню роботу. Але о. Волощук каже, що небіщик належав до У. Н. Союза і других подібних орґанізацій, тож є з чого брати, не зважаючи на тоє, що у вдови цента зломаного нема, лиш шестеро дрібних діточок, з тих одно калїка, що не зможе собі до смерти на своє утриманє заробити, а дальше каже, що хоть він би лиш десять долярів взяв, то дякоучителеви мусить дати $12.50 і каже йти питати ся до дякоучителя. Я так зробив, пійшов до дяка тай питаю ся, чи то правда. Дяк відповідає, що коли сьвященик згодив ся за $10.00, то йому належить ся четверта часть, $2.50, і що він не має права годити ся за похорон.

В той час я повернув до дому вдови і вислав її саму до него годити ся. Вона тяжко, не легко, зібрала ся і полізла до о. Волощука, хоть хора була, але такусаму відповідь дістала, як і я, бо лиш $35.00, а дяка щоби собі сама поєднала, а дяк хотів десять, бо вже порозуміли ся з попом.

В той час ми удались до уряду братського, щоб уряд братства св. Димитрія, відділ 2-гий У. Н. Союза, заняв ся похороном. Урядники взяли на себе той обовязок і пійшли знову до о. Волощука, представляючи йому що статут братський приписує лиш $15.00 за красний похорон. Але він не приняв гроший і ми похоронили небіщика Мудрого без сьвященика, бо не було де удатись до другого сусідного сьвященика, бо сусідні не можуть і собі самі ради дати в своїх парохіях; а друга річ є, що у нас є парох, то їм не вільно заступати нашої парохії.

Похорон відбув ся при участи шістьох старших членів братства св. Димитрія і родини. Спустили тіло до гробу з молитвою на устах, а жаль кождого присутного так зворушив серце на о. Волощука, що і проклони на него можна було почути, за тоє, що такий лакомий на ті гроші, про котрі відмовив ся віддати бл. п. Іванови остатню прислугу, хоть небіщик за житя тримав дуже за ним. Тепер пустив поголоску, що чотирох салонників взяли небіщика Мудрого тай поховали.

Ми віримо, що на цілій американській Україні не трафить ся такий другий сьвященик, котрий би в такім страшнім часї, який ми тепер переживаємо, міг вчинок о. Волощука похвалити або повторити.

ЗА УРЯД БРАТСТВА СВ. ДИМИТРІЯ, ВІД. 2 У. Н. СОЮЗА, в МТ. КАРМЕЛЬ, ПА.:

Іван Голда, предс.; **Тифон Хомяк**, заст.; **Іван Воргач**, секр.; **Стефан Шиманський**, заст.; **Семан Козяр**, касієр; **Юрій Гук**, заст.; **Марко Пелючик, Григорій Козяр**, сьвідки.

В СПРАВІ ЛИСТІВ ДО КРАЮ.

Від дня нашого оголошеня, що Українцї в Злучених Державах можуть пересилати листи до своїх родин в старім краю через АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО в Філядельфії за посередництвом Червоного Хреста, ми отримуємо десятки листів денно. Всі листи ми відсилаємо так скоро як нам час позволяє а заразом кождого посилаючого ми повідомляємо що лист зістав відісланий.

В многих листах ми знаходимо залучені гроші на оплату коштів, помимо того що в оголошеню стоїть „безплатно". Всі гроші нам прислані ми звертаємо назад і отсим просимо кождого хто присилає лист до пересилки не залучувати анї гроший анї марків на оплату листа до краю лише 3-центову марку на відповідь.

Отсим також подаємо до відома, що за згодою директорів бюра ми внесли просьбу до суду о зміну імя бюра в англійській мові з AMERICAN TRANSATLANTIC BUREAU, INC. на AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC., про що повідомимо з хвилею отриманя чартеру. У всїх справах просимо писати на дотеперішне імя бюра: AMERICAN TRANSATLANTIC BUREAU, INC., 1843 So. Conestoga St., Philadelphia, Pa.

З поважанем,

131ч— **А. ПАЩУК, голова директорів.**

Михайло Таранько.

ШКІЛЬНИЦТВО В ЯПОНІЇ.

Далеко від нас на захід виринає з филь Спокійного океану догий ланцюх вульканічної верховини. Верховина та складаєть ся з кількох великих островів, які разом творять країну Японії. Перед сімдесяти роками ніхто з ширшого загалу не знав навіть про істнованє того краю. Нинї говорять про Японію всї. Славу сеї „Країни Сходячого Сонця" рознесла по всїх усюдах геройська боротьба її жителїв, яку підняли були недавно проти гнету московського самодержця, а яка покінчила ся сьвітлою побідою і прославленєм японського оружя. І так, як колись по битві під Седаном, Бісмарк висказав свої звісні слова: „що Францію поборов німецький народний учитель" — так і Японія завдячує свою сьвітлу побіду над могучим противником тільки своїм суспільним уладженям та високо розвиненому шкільництву.

Культурний розвиток того вельми цікавого краю починаєть ся віднедавна, бо щойно від другої половини XIX. століття. Передтим була Японія в собі замкнена, подібно як Китай. Торговельні зносини з Японією вели від часу відкритя морської дороги на Схід лише Голяндці, які замешкували надморське місто Наґасакі. Щойно в р. 1854. Злучені Держави вислали до Японії свою фльоту і в той спосіб вимогли на японськім правительстві, що отворено кілька портів для свобідної торговлї з чужинцями. Тою дорогою зачинають відтепер діставати ся до нутра краю струї европейської культури, які вскорі спричинили великий переворот у всїх царинах суспільного житя Японії.

Японцї, котрі в VII. столїтю по Христї приймили були всю свою дотеперішну культуру від Китайців, тепер зривають з нею зовсім, а починають присвоювати собі европейську культуру.

В р. 1868 вибухла в Японії революція, яка провалила пануючий там від віків февдальний устрій, а завела на европейський лад конституцію. Японський цїсар, „мікадо", станув сам на чолї сього визвольного руху і в р. 1869 скликав перше засїданє японського парляменту.

Відтепер повіяло в Японії новим духом, настало нове житє, а молоді і жадні просьвіти Японцї прибувають рік річно тисячами до Европи, де віддають ся студіям всїх галузий людського знаня. Набуті відомости защіпляють вони опісля з великими успіхами у своїй батьківщинї так, що нинї Японія стала під зглядом торговельним, мілїтарним і просьвітним першорядною державою на Сходї, а вскорі стане вона одною із всесьвітних держав.

* * *

Орґанїзація і розвиток японського шкільництва йде скорою ходою наперед і не уступає під ніякими зглядами европейському шкільництву. Примус шкільний заведено в Японії допервa в роцї 1872. Передтим хлопцї учили ся в „теракоях", се є сїльських школах, які находили ся при буддійських храмах, де учителями були „бонзи", се є храмові співаки, щось подібного як у нас є дякоучителї. До тих шкіл ходили діти японського плебсу. Син заможних родичів і урядників побирали науку в приватних школах, які находили ся по дворах „самураїв", с. є. японських бояр. До вихованя дівчат ніхто в тих часах не прикладав великої ваги. Цїла едукація молодої дівчини опирала ся на науцї „чайної церемонії", цьвітових декорацій і формулок домашного захованя і етикети. Позатим не вчили ся навіть ніяких ручних робіт — бо всякі ручні роботи виконували лише мущини.

Від р. 1889 находить ся цїле японське шкільництво в руках міністерства просьвіти, а загальним вихователем горожан є держава, яка зі своєї задачі вивязуєть ся дотепер похвально. Всї наукові заведеня в Японії ділять ся на школи: початкові, середні, висші і заводові. В передшкільним віцї, то є від 4 — 6 року житя, ходять діти до захоронок і дитячих городців. Школи початкові ділять ся на низші і висші; в перших наука триває 4 роки, а в других 2 роки. Кожда громада мусить удержувати своїм коштом початкову школу низшого типу. Наука в початкових школах є всюди безплатна і обовязкова. Шкільний рік в Японії ділить ся на 32 тижнї. Число годин науки для кождої кляси в початкових школах виносить 24 до 26 годин на тиждень, то є по 4 до 5 годин денно. По кождій годинї слїдує 15-мінутова перерва. Уживанє тїлесних кар в японських школах законом заборонене.

Предметами науки в низших клясах початкової школи є: рідна мова, рахунки, наука моральности, рухові вправи, рисунки, спів, ручні роботи, а для дівчат шитє. Школа початкова висшого типу відповідає зовсїм галицькій школї виділовій. Плян наук шкіл висшого типу тойсам, що й шкіл початкових низшого типу, лише доповняють його: історією рідного краю, ґеоґрафією, науками природничими, рільництвом, науками про торговлю і англійською мовою. Головним однак предметом науки в початкових школах обох типів є наука моральности, яка не опираєть ся на ніякій релїґії. Японське правительство, яке є керманичем в справах вихованя і просьвіти, руководить ся принципом, щоби шкільне виховане було зовсїм вільне від всяких релїґійних впливів, щоби в жадній школї не учено основ ніякої релїґії — а заступлено се наукою моральности.

(Конець буде).

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Австрійські Німці жадають Моравії і Шлеска.

БЕРНО, 31. жовтня. — Актом німецької народної ради зістала утворена німецька держава австрійська. Вона вислала окрему ноту до президента Вілсона, в якій повідомляє його про сей крок. Нова німецька держава домагаєть ся всіх територій давної Австрії, які є заселені в більшости німецьким народом.

Віденське кореспонденційне бюро оголосило повний зміст ноти, яку уложив екзекутивний комітет ради. В ноті сказано, що новоутворена держава домагаєть ся представництва в мирових переговорах.

Нова держава признає независимість Чехо-Словаків і Юго-Славян. Вона домагаєть ся для себе Моравії і Шлеска. У своїй ноті до президента Вілсона вона домагаєть ся права рішати про свою судьбу.

Німці в Чехії утворили окрему державу.

АМСТЕРДАМ, 31. жовтня. — **Німецькі посли з Чехії ухвалили провізоричну конституцію і вибрали місто Райхенберґ на осідок свого правительства.**

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький нарід мусить стати найсвобіднійшим народом в сьвіті.

АМСТЕРДАМ, 30. жовтня. — **„Німецький нарід мусить стати найсвобіднійшим народом в сьвіті".**

Таку заяву зложив німецький цісар Вільгельм у своїй промові до нового державного секретаря, як се доносить берлінська телеґрама до „Райніш-Вестфеліше Цайтунґ" в Ессен.

Цісар готовий уступити.

ЛОНДОН, 30. жовтня. — **„Коли прийде хвиля, що інтерес Німеччини буде сього вимагати, я уступлю з престола без найменьшого ваганя. Але мені здасть ся, що ся хвиля ще не надійшла".**

Цісар Вільгельм мав сказати сі слова, промовляючи до членів німецького парляменту, як се доносить телеґрама з Амстердаму на підставі вістий, одержаних з Берліна.

Цісар мав також заявити, що люди не повинні думати, немов би він постановив за всяку ціну удержати ся на престолі.

Цісарева намовляє до уступленя.

БЕРНО, 31. жовтня. — Цісарева лежить тяжко хора і є мала надія на подужане, як се доносять нинішні вісти.

Маючи в памяти спомини з російської революції, вона настає, щоби цісар уступив з престола.

Уступлене цісаря є певне.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 30. жовтня. — **Посол Ріхард Калькгоф заявив на зборах партії центра, що він є всилі ствердити, що цісар Вільгельм не опираєть ся жаданю уступленя з престола і радо се зробить для добра Німеччини,** як се доносить „Кельнішер Таґеблят".

Вістка про уступлене цісаря Вільгельма.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — З висших німецьких кругів одержано нині з Копенгаґен вістку, **що німецький цісар вже уступив з престола.**

Кореспондент бюра „Ексчендж Телеграф", подаючи сю вістку", додає: „Про наслідника престола нічого не згадуеть ся".

Ґен. Ґренер наслідником Людендорфа.

КОПЕНГАҐЕН, 30. жовтня. Урядовий берлінський рапорт доносить, що ґенерал Ґренер обіймив уряд першого кватирмайстра-ґенерала, який зістав опорожнений через уступлене ґен. Людендорфа.

Ґен. Ґренер є членом теперішного воєнного кабінету. Передтим був головним командантом німецьких війск на Україні.

Др. Кільман головним мировим повновласником Німеччини.

КОПЕНГАҐЕН, 30. жовтня. Берлінський „Льокаль Анцайґер" доносить, що др. Кільман бувший німецький міністер для заграничних справ, буде головним повновласником Німеччини на мирових переговорах.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Поляки готовлять ся до повстаня проти Німеччини.

ПАРИЖ, 31. жовтня. — **Поляки приготовляють ся до оружного повстаня проти Німеччини,** як се доносить телеграма з Ціріху, яка покликуеть ся на вісти в монахійських часописях.

Австрія передає власть польському правительству.

МЕДІОЛЯН (Італія), 31. жовтня. — Австрія повідомила польське правительство у Варшаві, що передасть йому військову і цивільну власть в польських землях, находячих ся під австрійською окупацією, та що австрійські війска безпроволочно сі землі опорожнять, як се доносить нинішна телеграма з Відня.

В СЕРБІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Сербські війска недалеко Білгороду.

ПАРИЖ, 31. жовтня. — **Сербська кіннота дійшла до Дунаю на захід від міста Семендрії, яке є положене лише 20 миль на полудневий схід від Білгороду, столиці Сербії,** як се доносить французький урядовий рапорт, оголошений вчера вечером.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи"

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Чічерін жадає опорожненя російських земель з чужих війск.

АМСТЕРДАМ, 30. жовтня — Большевицький міністер заграничних справ, Чічерін, вислав дня 24. жовтня до президента Вілсона ноту слідуючого змісту:

„У своїй ноті до Німеччини поставили Ви опорожнене територій яко услівє розему, по якім мають розпочати ся мирові переговори.

„Ми є готові, пане Президент, заключити на тім услівю розем оружа і просимо Вас повідомити нас, коли Ви задумуєте забрати свої війска з Мурманська, Архангельска і Сибіри".

Війска аліянтів і американські на місце німецьких в Росії.

ВАШІНҐТОН, 30 жовтня. — Війска американські або війска аліянтів, або оба, будуть мусіли без сумніву через довгий час повнити службу в Росії по опорожненю її з німецьких війск.

Загалом припускають, що число війск прийдеть ся радше побільшити ніж поменьшити. Хоч Німці опорожнили би балтійські краї і Україну зі своїх війск, то всеж вони будуть мати ще значну скількість війска на території між Балтійським і Чорним морем.

Військові власти предвиджують, що на случай безпроволочного опорожненя Росії з німецьких війск запанує там терор і анархія. Тому гадки в сій справі є поділені: одні є за безпроволочним опорожненем російських територій, другі за поступенним.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

ПАСЕЙК І ОКОЛИЦЯ!

Пращальний концерт пароха о. В. Меренкова перед відїздом до армії.

З нагоди відїзду о. Василя Меренкова, пароха при церкві св. Николая в Пасейку, Н. Дж., на посаду капеляна американської армії відбуде ся

В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 3. ПАДОЛИСТА

в KANTERS AUDITORIUM,
261 Monroe Street, Passaic, N. J.

з слідуючою програмою:

ЧАСТЬ I.

1) Вступне слово……о. В. Меренків
2) а) The Star Spangled Banner……дїточий хор
б) „За Тебе Україно", Щурат-Людкевич……хор мішаний
3) „Думи мої", Шевченко, Воробкевич-Топольницький…хор мішаний
4) „Тополя", Шевченко, декламація……п-на Ю. Садовська
5) „Ах, леж той цьвіт", Нижанковський, тенорове сольо, аком. пяно, відспіває……п. Т. Лазука
6) „Степова пісня", вязанка народних пісень, на мішаний хор, упорядкував о. В. Меренків……хор мішаний

ЧАСТЬ II.

1) Слово про Шевченка……о. Ф. Ващишин
2) „Україна", Давидовського……хор мішаний
3) „Минають дні", Шевченко-Лисенко, барітонове сольо, відспіває наш молодий артист-співак……п. І. Палажій
4) „До Основяненка", Шевченко, декламація……п. В. Мельничук
5) а) „Чого мені тяжко"; б) „Чуєш брате мій"; в) „Гей у лузї", Шевченко-Волошин……хор мішаний
6) а) „My country".
б) Вже воскресла Україна.

Хори під управою о. В. Меренкова.

Акомпанямент фортепяновий обняли Miss Josephine Kelly і Miss Margaret Palay.

Дохід на церков св. Николая в Пасейку.

Початок точно о годині 7-ій вечер. Вступ: $1.00, 75 і 50 ц., бальконь 50 ц.
Просить ся дітий на салю не брати.

Парохія запрошує на сей концерт всіх знакомих як з Пасейку так і околиці. 130-31

ПОЗІР! МОЛОДІЖ ПОЗІР!

Тов. Драм. Кружок в Дерби, Конн.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 2. ЛИСТОПАДА 1918 Р.

в Сентрал гали, межи 133 і 129 Мейн улици.

Вступ від особи 25 цнт.

Забава ся буде переплітана продукціями співу, товариського хору і летучою почтою. 130-31

Прийдіть повеселитись і почути милозвучних пісень. — КОМІТЕТ.

ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИЖОЧКА

СВАТАНЄ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ

комедіо-оперетка у двох відслонах.

Ціна з пересилкою 25 центів.
5 примірників з пересилкою $1.10.
КНИГАРНЯМ ОПУСТ.

Замовленя слати до: 131-34

ІВАН ГАНЯК,
613 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нова французька книжка про Україну.

Редакція „Свободи" одержала два примірники нової французької книжки про українські справи п. з.: „L'Ukraine et la Question Ukrainienne". (Україна і українська справа), написану Федором Савченком, бувшим головним професором римського університету, а тепер професором висшої промислово-торговельної школи в Парижи і президентом Української Народної Ради в Парижи. Книжка, щойно видана в Парижи, занимає 74 сторін друку і має додатково дві мапи України. Зміст її такий: 1 — Вступ, написаний „французько-українським Науковим Кружком"; 2— Україна і Українці; 3 — Економічна і–суспільна програма України а аґрарна справа; 4 — Україна і Польща; 5 — Холмщина; 6 —Обманенє австрійських Українців; 7 — Українські політичні партії; 8 — Начерк української бібліоґрафії. В начерку української бібліоґрафії цитуєть ся, що в чужих мовах вийшло 14 мап про Україну; 18 ґеоґрафічних розвідок; 24 етноґрафічних, етнольоґічних і статистичних; 15 про українське рільництво і промисл; 13 археольоґічних; 86 історичних, з того в 40 видавництвах обговорюєть ся головно українську справу, в 34 російську, а в 12 польську; 26 літературних і 15 політичних. Разом всїх чужомовних видавництв, де більше або меньше обговорюєть ся українську справу, вичислено 211. — В нинішнім числі подаємо в українськім перекладі статю про Холмщину, яку читачі найдуть на другій стороні.

Професор засуджений на рік арешту за спротив військовому законови.

Судія Маєр у федеральнім окружнім суді в Ню Йорку засудив Роджера Неш-Балдвіна, бувшого професора суспільних наук у Вашінґтонськім університеті, на один рік арешту за його спротив військовому законови. Його оскаржено за се, що він не хотів піддати ся лікарським оглядинам, коли до сього покликала його 9. жовтня місцева комісія. Він признав ся до вини, кажучи до судії, що „я стою перед тобою яко сьвідомий проступник військового закона. Дня 9. жовтня, коли мене кликано до лікарських оглядин, я повідомив свою місцеву комісію, що не зроблю сього, і замісць того представити ся федеральному окружному прокуратови, аби він потягнув мене до суду. Я є противником сеї і всякої війни. Я не вірю в уживанє фізичної сили яко методи для осягненя цїли, навіть доброї". —Відтак судія Маєр удїлив професорови перерву, підчас котрої до нього приступила ґрупа женщин і мущин пацифістів ґратулювати йому за його мучеництво. Між ними були: Роза Пастор Стокс, професор Скат Нірінґ, соціялістичний кандидат до парлямнту, о. др. І. Маґнус, о. Норман Томас і инші. Балдвін, опускаючи Вашінґтонський університет, коли по виступі Злучених Держав до війни його робота оказала ся невідповідною, зістав директором горожанського бюра свободи, орґанізації, яка противить ся мілітаризмови.

Оскаржують американську історію о проґерманство.

Родичі шкільних дітий у Филядельфії, Пенсильванія, скаржать ся, що переглянене виданє історії Злучених Держав, уживаної в народних школах, є проґерманське, бо дає остаточно до зрозуміня, що нарушенє бельґійської невтральности Німеччиною є оправдане з військових зглядів. Сей проґерманський характер книжки має містити ся в отсих словах, де говорить ся про виповідженє війни Німеччиною: — „В липни 1914 року Австро-Угорщина і Сербія опинили ся у великім непорозуміню, яке повстало наслідком убийства наслідника старого цїсаря Франц Йосифа австро-угорського. Росія стала при Сербії. Німеччина при Австро-Угорщині. Велика Британія хотіла, аби справу полагодила конференція, але Австро-Угорщина виповіла війну Сербії. Коли остаточно цар Николай почав нагромаджувати свої армії, Вільгельм II., німецький цїсар, виповів війну Росії і почав атакувати Францію яко союзника Росії. Щоби заатакувати Францію, німецькі війска, на чисто оборонній основі перейшли через Бельґію, маленьку невтральну державу. Се, разом з небезпекою для Франції, втягнуло Велику Британію до війни".

Підвишка для майнерів.

По довгих переговорах з адміністратором опалу Ґарфілдом майнери в копальнях твердого угля одержали підвишку платні. Підвишка виносить пересічно один доляр денно; в деяких случаях меньше, а в деяких більше ніж доляр. Вона війшла в житє з днем 1. падолиста.

Нюйорські друкарі домагають ся $42 тижнево.

Юнія ч. 6. нюйорських друкарів, яка недавно виборола для своїх членів 30 дол. тижневої платні, домагаєть ся тепер, аби платня за працю її членів виносила 42 доляри тижнево.

Помер в 104-тім році житя.

В Нюарку, Ню Джерзи, помер минувшої середи Джеймс Ернест Бах, який прожив 103 роки 10 місяців і 2 дні. Бах родив ся в Німеччині, а до Злучених Держав прибув з родичами, коли ще був малою дитиною.

Майнер дістав нагороду від адміністратора.

Адміністратор опалу, др. Ґарфілд, удїлив нагороду майнерови Г. Віттови, з Гетфілд, Вест Вірджінія, за його успішну патріотичну службу. Вітт протягом 251 робучих днів, то є від 1. січня до 23. жовтня включно, видобув 6.328 тон угля, або більше ніж 25 тон угля денно. Се є найвисший рекорд між майнерами у Вест Вірджінії, а можливо, що навіть в цїлім краю. Адміністратор Ґарфілд обчислив, що вартість угля, видобутого Віттом, рівнаєть ся підчас війни вартости 158.200 три-цалевих куль; при помочи того угля можна побудувати один 10.000-тоновий корабель, а можна також перевезти на другу сторону океану 3.100 американських жовнїрів.

Хорі на інфлюенцу дістають додаткову порцію цукру.

Федеральний адміністратор поживи повідомив усіх стейтових адміністраторів поживи, аби вони позволили давати хорим на інфлюенцу додаткову порцію цукру.

КАЙЗЕР І ГІНДЕНБУРГ.

Сидить кайзер на престолі
Тай думку думає:
— Ой, зліз би я на долину,
Так сей не пускає!

Гінденбурґу, Гінденбурґу,
Не стій перед мною,
Як я злізу із престола,
Ти підеш за мною!

Поїдемо в Швайцарію,
Будем вино пити
Тай дівчата зачіпати
І люльку курити.

— Ти, кайзере, сей му каже,
Лише сиди тихо,
А то злізеш на долину,
Тай готове лихо.

Прийде нарід, нас повяже,
Заведе в вязницю;
А ти тямиш, як судили
Царя і царицю?

— Та що з того, тай сидіти
Тутки небезпечно;
Нарід тепер і до трону
Прийде безперечно.
На се маршал до кайзера
Таке повідає:

— Тепер, брате, вже виходу
Для тебе немає.
Але одну ще пораду
Тобіб хочу дати:
Щоби ти не бравсь сідати,
Ні з трону злізати.

Ти найтіпше, старий Биле,
Зробиш тутки нині,
Як зависнеш в воздусі,
Так по середині.

А я у ліс помандрую,
Пійду на опришка,
Тамки мені куля пахне,
А тут шнур і вишка.

Князь Юрій Львов в Америці.

Князь Юрій Львов, перший премієр тимчасового російського правительства по мартовій революції в Росії, прибув до Злучених Держав, аби тут представити дійсне положенє в Росії. — Рівночасно одна телеграма з Лондону доносить, що на запит англійського правительства правительство Злучених Держав дало відповідь, що не допустить до свого краю Александра Керенського, другого премієра російського тимчасового правительства, який збирав ся тут прибути.

Злодії в гр.-кат церкві в Акрон, Огайо.

В ночи з 20. на 21. жовтня злодії зробили візиту греко-католицькій церкві в Акрон, Огайо. Розбили бічні двері і перешукали в церкві кождий кутик, розмітуючи всьо по підлозі. Шлюбні вінці пірвали на кусні, зломили трійцю і забрали хрестик з чаші. Не найшовши нічого більше, пійшли на салю, розбили шафу братства св. Духа, 295 відділу У. Н. Союза, і шафу словенського товариства. Порозкидували по підлозі книжки, не ушкодивши їх, і забрали ся.

Вийшов з арешту і пійшов знова на 40 літ.

В повітовім суді в Бруклині, Ню Йорк, відбула ся розправа проти Віліяма Екерса, 33-літного мущини, який, вийшовши з кримінал, поповнив новий злочин, бо вдер ся до маленького склепику вдови Анни Арнольд, знасилував її і вкрав ще до того її останних 38 долярів, які мала при собі. Судія, котрий перепроваджував розправу, казав, що за 12 літ його служби йому ще не приходило ся розбирати такої справи, яка що правда є злочином першої кляси. Читаючи оскарженому вирок, яким заслано його на 40 літ тяжких робіт в стейтовій вязниці, судія сказав: — „Я хотів би увільнити тебе, але думаю, що свобода дасть тобі нагоду поповняти дальші злочини. Сього я не хочу і тому засилаю тебе на 40 літ до криміналу".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

О. К., Барбертон, О. — Пануючі европейських держав побирали або побирають від держави таку платню річно:

Австро-Угорщина	$4,567.000
Німеччина	3,737.186
Італія	2,922.000
Англія	2,288.900
Еспанія	1,363.600
Болгарія	416.000
Греція	389.600
Швеція	381.077
Данія	270.552
Голяндія	240.000
Сербія	240.000
Румунія	230.838
Норвеґія	187.719
Чорногора	72.000

З повисшого виходить, що австро-угорський цїсар побирає річно 22,835.000 корон, або 1 міліон 902 дисячі 917 корон і 50 сотиків місячно. Крім того всї европейські пануючі, між ними також і австрійський цїсар, мають величезні приватні маєтки, які приносять їм міліони річного доходу.